

ОДГОВОРНОСТ ДРЖАВЕ ЗА НАКНАДУ ШТЕТЕ ЗБОГ НЕЗАКОНИТОГ ИЛИ НЕПРАВИЛНОГ РАДА ЊЕНИХ ОРГАНА

Претпоставка за одговорност државе за накнаду штете је незаконит или неправилан рад њених органа, при чему се под незаконитим радом сматра сваки акт или радња која је противна правним нормама, док се под неправилним радом подразумевају радње које нису у складу са општим нормама у вршењу службе.

Из образложења:

Разматрајући наводе уставне жалбе са становишта истакнуте повреде права на правично суђење из члана 32. став 1. Устава РС, Уставни суд је закључио да подносиоци тврдње о повреди наведеног уставног права, у суштини жалбу заснивају на наводима о погрешној примени материјалног права. Наиме, подносиоци сматрају да им је незаконитим радњама тужене, тј. из разлога што је тужена против подносиоца уставне жалбе водила прекршајни поступак који је након две године обуставила, из разлога што је установила да прекршаја није ни било, причињена штета, због чега подносиоцима и припада накнада за обичну штету и за измаклу добит, јер је током трајања прекршајног поступка, када је возило било одузето, оно због лошег складиштења и амортизације изгубило на вредности, као и због тога што у том периоду подносилац уставне жалбе, као купац предметног возила није могао да обавља своју професионалну делатност.

Уставни суд и овом приликом подсећа да је правилну примену материјалног права, пре свега, надлежан да цени виши суд, у законом прописаном поступку контроле законитости одлука нижестепених судова. Суд налази да произвољна и арбитрарна примена материјалног и процесног права може довести до повреде права на правично суђење, те да у одређеним ситуацијама, које првенствено зависе од чињеница и околности конкретног случаја и од уставноправних разлога наведених у уставној жалби, има основа да се у поступку по уставној жалби повреда права из члана 32. став 1. Устава цени и са становишта правилне примене материјалног права и произвољног закључивања судова.

По оцени Уставног суда, поступајући судови су у оспореним пресудама дали уставноправно прихватљиво образложење, када су, полазећи од утврђеног чињеничног стања, оценили да у конкретном случају нису испуњени услови за одговорност тужене по основу накнаде штете, јер у радњама тужене није било противправности приликом одузимања возила. Наиме, Уставни суд подсећа да је основна претпоставка за одговорност државе за накнаду штете, незаконит или неправилан рад њених органа, при чему се под незаконитим радом сматра сваки акт или радња која је противна правним нормама, док се под неправилним радом подразумевају радње које нису у складу са општим нормама у вршењу службе.

Уставни суд примењује да из чињеничног стања утврђеног у парничном поступку произлази да је спорно возило било привремено одузето како би надлежни органи за спровођење поступка регистрације утврдили да ли су бројеви на шасији и мотору фалсификовани, као и да је вештачењем утврђено да су бројеви шасије и мотора на предметном аутобусу прекуцавани и да нису оригинални, при чему је против подносиоца уставне жалбе био покренути и вођен прекршајни поступак за прекршај из члана 332. став 3. у вези члана 334. став 1. тачка 1. Царинског закона, па привремено одузимање возила не значи незаконит и неправилан рад органа, већ ствара обавезу државе да изврши повраћај

одузете ствари, што је у конкретном случају и учињено. Уставни суд сматра да су поступајући судови на уставноправно прихватљив начин закључили да, у конкретном случају не постоји одговорност државе, у смислу одредбе члана 172. став 1. ЗОО. Уставни суд је оценио и да су оспорене пресуде у делу којим је одлучено о тужбеном захтеву подносиоца уставне жалбе засноване на уставноправно прихватљивом тумачењу меродавног права у смислу становишта да је подносилац Д, као купац предметног возила, право на накнаду евентуалне штете у виду измакле користи могао остварити само у односу на Р, као саговорача/закупаца, а не у односу на тужену Републику Србију. Стога, Уставни суд није нашао ништа што би указало на то да су материјално-правни прописи произвољно или неправично били примењени на штету подносилаца уставне жалбе, нити да има елемената који указују на процесну неправилност, супротно уставним јемствима права на правично суђење. *(Одлука Уставног суда Србије, Уж. 10019/103 од 25. фебруара 2016)*